

Met een ecologische tuin bij de achterdeur hoef je niet in het vliegtuig te stappen om van natuur te genieten. In praktijk een natuurlijke tuin ervaren, dat was dan ook het uitgangspunt om een belevingstuin aan te leggen.

Een tuin voor verbinding tussen mens en natuur

Koninginnepage

Naturen is een werkwoord

Tekst en foto's: Anneke Scholte

In 2011 begon ik met 'Naturen' op een weiland van 2000 m² aan de bosrand op landgoed Nieuwkerk in Goirle. Inmiddels bestaat de Naturentuin 13 jaar en werken er vele planten, dieren en mensen samen. Wat mij betreft is Naturen een werkwoord en betekent het ' bezig zijn met de natuur met hoofd, hart en handen'. Het doel was een ecologische belevingstuin om mensen op ideeën te brengen voor hun eigen ecologische tuin. Het plan bevatte verschillende biotopen en sferen om een zo groot mogelijke soortenrijkdom te krijgen. Onderdelen zijn een moestuin, kruidentuin, vijver, kas, bijenbloemenberg en vele kleurrijke borders. Dit trekt een grote diversiteit dieren aan die van dichtbij te bewonderen zijn.

De begroeiing was ooit deels heide,

dus onder de bouwvoor ligt klapzand. De tuin ligt in een beekdal, een deel van de tuin overstromde in het verleden regelmatig en is verrijkt met een laag vruchtbaar slib. In zo'n vijf jaar tijd gingen we naar meer dan 1100 geïnventariseerde soorten aan wilde planten, paddenstoelen en dieren. Daarnaast kozen we ook nadrukkelijk voor herkenbare gecultiveerde soorten die mensen over de drempel kunnen trekken. Het idee is dat als mensen geraakt worden men zich wil inzetten voor de natuurlijke waarden op wat voor manier dan ook. Door de circa 1500 bezoekers per jaar wordt het als een paradijsje en zeer inspirerende tuin ervaren.

Werken, genieten en leren

Onze manier van tuinieren waarbij we samenwerken met de natuur inspireert veel mensen, jong en oud.

Vanaf het begin zijn het de vrijwilligers die de tuin mede vormgeven. Het eerste jaar waren dat er 30 en werd er veel en zwaar werk verricht. Tegenwoordig zijn we meestal met een groep van ongeveer 12 natuurliefhebbers. Het werk varieert van tuinonderhoud, technische klussen tot bezoekers ontvangen of inventariseren. Zij zijn een noodzakelijke steunpilaar van de Naturentuin. De vrijwilligers zetten zich in voor de natuur, samen met anderen. Zinvol, gezellig, leerzaam, maar het geeft ook structuur en je wordt gewaardeerd!

Ook de meer dan 100 Tuinvrienden zijn een belangrijke pijler, dankzij hun jaarlijkse donaties. Als tegenprestatie krijgen zij gratis toegang binnen de openingstijden en per seizoen een digitale nieuwsbrief met wetenswaardigheden over de tuin. De Tuinvrienden betekenen

Naturentuin in maart 2024

Naturentuin in de begintijd, april 2012

draagvlak en draagkracht. Iedereen die hier werkt onderschrijft de visie dat we als mens onderdeel zijn van de natuur en dat hiermee samenwerken welzijn betekent. En dat we allemaal, naar mogelijkheden, bij kunnen dragen om de aarde mooier en beter te maken.

Voor mindervaliden is er een rolstoelpad en -toilet. Het pad werd al in de eerste weken aangelegd zodat iedereen het ontstaansproces kon volgen vanaf de kale grond. De Naturentuin is naast een doel als biodiversiteitsbron ook een middel om mensen te bemoedigen, een aandeel te laten nemen in natuurbevordering en samen te laten functioneren. Bovendien een educatieve locatie bij uitstek.

Kaboutercamping

De toegangsprijs zorgt dat de tuin rendabel is en tevens een geïnteresseerd publiek trekt. In de tuin kunnen gelijkgestemden elkaar vinden. Minstens drie dagen per jaar is de toegang gratis zodat ook mensen met een smalle beurs kunnen komen kijken.

We vinden het belangrijk om de vertaalslag te maken van de schijnbare chaos in een natuurlijke tuin naar behapbare stappen die men zelf kan maken. Dat mensen begrijpen wat ze ervaren en daarmee het ook thuis kunnen toepassen. Van mei tot oktober staan er kleine bordjes met uitleg bij de verschillende leefgebiedjes. Er zijn al vele lezingen, cursussen sier- en moes-

tuinieren en snoeien geweest. Ook is er jaarlijks een nachtvlinderavond, uitleg over insecten en een zomerse kinderactiviteit.

Het is voor scholen te ingewikkeld om naar de Naturentuin te komen. Daarom komt, als publiekstrekker in de zomervakantie, kabouter Pluismuis kamperen met zijn tentje. Hij is helaas heel vaak fietsen maar heeft wel een dierenspeurtocht uitgezet. Jonge kinderen kunnen leren over bosuil, konijn en haas, bonte specht en eekhoorn. Loepotjes, zoekkaarten en vooral de goed met dierenleven gevulde vijver zijn natuurlijk altijd een succes. Het zijn vooral belevingsactiviteiten met een ingang naar informatie, gewoon met handen, ogen en gevoel.

Vrijwilligers na de winter weer aan het werk

Educatieve activiteit: een bloemenschilderijtje maken

Franse veldwespen bij hun nest in een ongebruikte gieter

Tuinadvies en plantenverkoop

Vanuit mijn jarenlange ervaring kan ik deskundig individueel tuinadvies geven, dat zorgt ook voor een inkomen. De Naturentuin is een geweldig visitekaartje en ook een laagdrempelig voorbeeld. Soms kunnen bezoekers met de informatie uit de tuin al uit de voeten. De vragen variëren van een bloembak of grafbeplanting tot herinrichting van een bestaande tuin of duizenden meters parkachtige beplanting bij nieuwbouw.

De plantenverkoop bestond de eerste jaren uit stekken uit de tuin. Veel werk en een te beperkt aanbod. Sinds enkele jaren hebben we in voor- en najaar een uitgebreid aanbod van groothandel kwekerij Verhoeven uit de regio. Het is fijn om particulieren die kiezen voor 'geen gif en kunstmest' planten

te kunnen aanbieden. Daarmee kunnen ze meteen met hun goede voornemen aan de slag.

De invloed van het weer

Vooraf de vijf droge jaren hadden veel impact. Omdat we niet bevoeiden kon het natuurlijke gedrag van planten gevolgd worden. Het belangrijkste is: de juiste plant op de juiste plek. In die vijf jaar zijn we twee soorten verloren, de rest heeft overleefd op eigen kracht. Persicaria liet al zijn blad afsterven en legde het als een dekentje over de wortels, bij de eerste regenbui zag je alweer groene scheutjes ontstaan. De herfstasters, die ook nog eens op een verhoging stonden, lieten om en om een stengel afsterven, de andere kwam in bloei. Penwortels zoals teunisbloem en Malva deden het uitstekend en trokken nog extra

De toekomst van Naturentuin

In 2027 gaat Anneke met pensioen. Om deze dierbare en bijzondere plek en alle inzet van heel veel mensen niet verloren te laten gaan zijn we op zoek naar nieuwe beheerders/uitbaters. Eventueel onder de paraplu van een stichting, coöperatie of ander organisatievorm. We komen graag in contact met groene, creatieve, energieke mensen die er vanuit deze basis hun eigen draai aan willen geven. Meer informatie:

www.naturentuingoirlle.nl

<https://waarneming.nl/locaties/599108/> voor de soortenrijkdom.

insecten uit de verdorde omgeving aan. In de vijver bleef dankzij de foliebodem altijd wat water staan waar libellen hun eitjes af konden zetten. Het natte jaar 2024 was in zekere zin problematischer. Door de ongelooflijke groei zijn er soorten overwoekerd. Pas dit jaar kunnen we kijken hoe we dat weer op peil brengen.

Elk jaar en elk weertype brengt zijn eigen aandachtspunten mee, vergelijkbaar zoals in ieders tuin. Met een ecologische bezoektuin kun je een voorbeeldfunctie vervullen en uitleg geven. Gespreksonderwerpen genoeg! Dat maakt het werk en het genieten in de Naturentuin ook zo de moeite waard. Altijd word je verrast door de veerkracht en schoonheid van de natuur.

Anneke Scholte is initiatiefnemer van Naturentuin en geeft ecologisch tuinadvies. Zij is aangesloten bij Wilde Weelde.

Juni in de tuin